

авторитарної позиції дорослих стосовно дітей.

Використана література:

1. Бахтин М. М. Литературно-критические статьи / М. М. Бахтин. – М. : Худ. лит., 1986. – 541 с.
2. Бех І. Д. Виховання особистості: сходження до духовності : [наук. видання] / Іван Дмитрович Бех. – К. : Либідь, 2006. – 272 с.
3. Бондаревская Е. В. Гуманизация воспитания старшеклассников / Е. В. Бондаревская. // Педагогика. – 1991. – № 1. – С. 50-56.
4. Газман О. С. Педагогика свободы: путь в гуманистическую цивилизацию XXI века / О. С. Газман // Классный руководитель. – 2000. – № 3. – С. 6-33.
5. Демакова И. Д. Воспитательная деятельность педагога / И. Д. Демакова // Классный руководитель. – 2002. – № 5. – С. 97-124.
6. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України ; відповід. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
7. Корчак Я. Как любить ребенка : [книга о воспитании] / Януш Корчак. – М. : Политиздат, 1990. – 493 с.
8. Мудрик А. В. Социализация и “смутное время” / Анатолий Викторович Мудрик. – М. : Знание, 1991. – 80 с.
9. Ситаров В. А., Маралов В. Г. Педагогика и психология ненасилия в образовательном процессе : [учеб. пос.] / под ред. В. А. Сластенина. – М., 2000. – 216 с.

ПОВАЛИЙ Л. В. Гуманизация родительско-детских взаимоотношений как предпосылка полноценного воспитания ребенка.

В статье дается анализ теоретических работ с проблемы гуманизации отношений, раскрываются механизмы формирования гуманных взаимоотношений в школьно-семейной среде.

Ключевые слова: гуманистическая педагогика, семья, гуманные взаимоотношения, родители, дети.

POVALIY L. V. Humanizing of paternal-child's mutual relations as pre-condition of valuable education of child.

The analysis of theoretical proceedings about the issue of humanization of relation is given in the article. The mechanisms of forming of humane mutual relation in school and.

Keywords: humanistic pedagogics, family, humane mutual relation, parents, children.

Синекоп О. С.

**Національний технічний університет України
“Київський політехнічний інститут”**

**ЗМІСТ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ
З ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ СТВОРЕННЯ АНГЛІЙСЬКОГО НАУКОВОГО
ПРОБЛЕМНО-ТЕМАТИЧНОГО ПОВІДОМЛЕННЯ**

Стаття присвячена проблемі змісту інтерактивного навчання майбутніх фахівців з інформаційної безпеки написання англійського наукового проблемно-тематичного повідомлення. Проаналізовано такі складники змісту, як 1) сфера спілкування, теми, ситуації; 2) мовний матеріал; 3) мовленнєвий матеріал; 4) країнознавчі, лінгвокраїнознавчі і мовні знання; 5) мовленнєві навички; 6) уміння писемного мовлення; 7) вміння добирати й обробляти

інформацію.

Ключові слова: зміст інтерактивного навчання, наукове проблемно-тематичне повідомлення, фахівці з інформаційної безпеки.

У центрі процесу динаміки глобалізації стають інформація, наука і освіта. Конкурентоспроможним у майбутньому буде студент, який опанував основи наук, володіє новітніми способами сприйняття й передачі інформації, освічений і практично підготовлений у професійному, світоглядному та мовному контексті. Відтак, перед викладачами у вищій школі ставиться завдання адаптації освіти до сучасних вимог. Зокрема діяльність викладачів іноземних мов у немовному вищому навчальному закладі спрямована на підготовку майбутніх спеціалістів до практичного оволодіння іноземною мовою у їхній професійній сфері, що сприятиме розвитку професійно орієнтованої комунікативної мовленнєвої компетенції та її ефективному функціонуванню у культурному розмаїтті навчального та професійного середовищ.

Наукова діяльність студентів магістратури передбачає їхнє звітування про досягнуті результати у дослідженнях на фахових студентських і науково-практичних семінарах і конференціях, симпозіумах і зустрічах, робочою мовою яких є переважно англійська. Тому виникає необхідність навчати студентів магістратури (фахівців з інформаційної безпеки) написання англійського наукового проблемно-тематичного повідомлення (НПТП).

Важливим компонентом будь-якого системного навчання є його зміст, а цілі навчання безпосередньо знаходять своє відображення у змісті. За своєю сутністю він не є сталою величиною у методиці. Різноманітність методик вивчення іноземних мов ілюструє специфіку кожної з них через змістовні складники. Дослідженням питання змісту навчання іноземних мов займалися Н. Д. Гальскова і Н. І. Гез, О. Б. Тарнопольський, С. Ю. Ніколаєва та інші. Так, власну структуру змісту пропонують методисти-науковці Н. Д. Гальскова і Н. І. Гез [1]. До складників змісту вони відносять: сфери комунікативної діяльності, теми, ситуації і програми їх розгортання, комунікативні та соціальні ролі, мовленнєві дії та мовленнєвий матеріал; мовний матеріал, правила його оформлення та навички оперування; комплекс спеціальних (мовленнєвих) умінь, які характеризують рівень практичного володіння іноземною мовою як засобом спілкування, у тому числі в інтерактивних ситуаціях; система знань національно-культурних особливостей і реалій країни, мова якої вивчається, мінімум етично-узуальних форм мовлення і вміння користуватися ними в різних сферах мовленнєвого спілкування; навчальні та компенсаторні (адаптивні) вміння, раціональні прийоми розумової праці, які забезпечують культуру оволодіння мовою в умовах навчання і культуру

спілкування з її носіями. О. Б. Тарнопольський [3] визначає такі аспекти змісту: комунікативний (відбір тематики і ситуацій спілкування, а з них – зміст текстів і значень, смислів мовних знаків), лінгвістичний (відбір текстів і мовного інвентарю), процесуальний і психофізіологічний (відбір знань, навичок і вмінь, якими оволодівають для формування комунікативної компетенції). Проте зміст інтерактивного навчання майбутніх фахівців з інформаційної безпеки створення англійського наукового проблемно-тематичного повідомлення залишається невизначеним.

Отже, **метою статті** є визначити й проаналізувати складники змісту інтерактивного навчання майбутніх фахівців з інформаційної безпеки написання англомовного НПТП.

Спираючись на досвід науковців і рекомендації програми з англійської мови професійного спілкування [4, с. 7-8], ми використовуємо уніфіковані складники змісту, а саме: 1) сфера спілкування, теми, ситуації; 2) мовний матеріал; 3) мовленнєвий матеріал; 4) країнознавчі, лінгвокраїнознавчі і мовні знання; 5) мовленнєві навички; 6) уміння писемного мовлення; 7) вміння добирати й обробляти інформацію. Отже, конкретизуємо зазначені складники змісту навчання написання англомовного НПТП.

Першим складником є *сфера спілкування, теми, ситуації*. Необхідно зазначити, що зміст навчання іноземної мови у немовному вищому навчальному закладі тісно пов'язаний із змістом програм тих предметів, які формують майбутнього фахівця. Відтак, зрозуміло, що сфера спілкування, відтворена у текстах НПТП, є професійно орієнтованою.

Зважаючи на той факт, що студенти пишуть НПТП на основі магістерської роботи (перелік тем кваліфікаційних робіт визначається профільною кафедрою), тематика НПТП визначається в рамках згаданої вище кваліфікаційної роботи, відповідає освітньо-кваліфікаційній характеристиці і навчальному плану профільних дисциплін, а також безпосередньо пов'язана з узагальненим об'єктом діяльності фахівця освітньо-кваліфікаційного рівня магістр. Що стосується теми "Computer System Attack Classification" навколо якої будується інтерактивне навчання, то вона узгоджена з викладачами профільних дисциплін і відповідає професійним потребам майбутніх фахівців з інформаційної безпеки.

Необхідність створення НПТП обумовлена участю студентів у різноманітних проектах; звітуванням студентами про свої досягнення на різноманітних конференціях, симпозиумах, зустрічах, тренінгах, семінарах. У нашому дослідженні ми пропонуємо ситуацію – участь у науковій конференції. Студенти і викладач / викладачі перебувають у реально змодельованій ситуації і протягом семестру готуються до конференції (створюють НПТП) і одночасно стають активними учасниками писемної

мовленнєвої діяльності.

Зрозуміло, що комунікативна ситуація, пов'язана з участю у конференції, передбачає наявність таких комунікативних ролей, як учасники майбутньої конференції та організатор-викладач. У процесі підготовки НПТП за комунікантами закріплені такі завдання: проінформувати про результати дослідження у НПТП; прокоментувати інші НПТП; відреагувати на інформацію представлену в коментарях, відредагувати й опублікувати НПТП.

Мовний матеріал є другим складником змісту інтерактивного навчання і включає характерний для НПТП лексичний і граматичний мінімум. До лексичного мінімуму включена спеціальна і загальна лексика наукового стилю. Акцентується увага на багатокомпонентних словосполученнях, професійній аббревіатурі, тематичних словах контенту, сталих фразях. У граматичний мінімум слід включати видо-часові форми дієслів (the Present Indefinite, the Past Indefinite, the Present Perfect, the Past Indefinite, the Future Indefinite), пасивні конструкції, неособові форми дієслів, вказівні займенники, слова- і словосполучення-зв'язки.

Мовленнєвий матеріал представлений зразками автентичних текстів НПТП, які відповідають вимогам до змісту і структури НПТП. Зміст тексту-зразка повинен бути цікавим і пізнавальним з фахової точки зору, містити цінну інформацію для фахівця, відповідати науковому стилю й академічному підстилю, бути логічним і зв'язним, характеризуватися прозорістю висловлювань, а також відповідати сучасним інноваціям у галузі інформаційної безпеки. Крім того, в тексті повинна бути дотримана його організаційна структура, а саме: наявність теми, назви (заголовки), прізвища автора, анотації, ключових слів, вступу, основної частини, висновків, бібліографії.

Завданням викладача є відібрати тексти НПТП для інтерактивного навчання, які пропонуються як зразок і основа для укладання навчальних вправ. Слідом за В. П. Свиридюк ми виокремлюємо *критерії відбору* текстів, які слугують зразком для наслідування, а також матеріалом для створення вправ [2]. Серед них: *автентичність, тематичність, інформативність, композиційно-структурна організація, зв'язність і логічність, жанрова відповідність.*

Джерелом текстів на професійну тематику, зокрема присвячених класифікації комп'ютерних атак, є англійські тексти НПТП. Тому такі критерії, як *автентичність* і *тематичність* мають місце в зразках. Крім того, ілюстровані таблиці класифікацій атак у вправах взяті з оригінальних НПТП і дисертаційних досліджень науковців сфери інформаційної безпеки. Тексти охоплюють різноманітні підходи і точки зору на проблему, тому є *інформативними*. Текстам НПТП притаманна відповідна *композиційна*

структура з такими характерними організаційними елементами, як назва, анотація, ключові слова, вступ, основна частина, висновки, бібліографія. *Логічність і зв'язність* передбачають покрокове представлення інформації, непротирічність думки, чіткість і достатність аргументації, яка дозволяє читачу зрозуміти авторську ідею. Урахування *жанрової* специфіки тексту НПТП означає дотримання фахової лексики, відповідних граматичних структур і стилістичних особливостей тексту НПТП.

Наступним складником змісту є *країнознавчі, лінгвокраїнознавчі і мовні знання*. *Країнознавчі знання* включають знання про культуру країни виучуваної мови (знання специфіки зарубіжної інформаційної безпеки, наприклад, знання міжнародних стандартів захисту інформації). *Лінгвокраїнознавчі знання* передбачають розуміння того, як ключові цінності, переконання та поведінка в академічному і професійному середовищі України відрізняються від інших культур [4, с. 92]. *Мовні знання* включають: 1) граматичні структури, що є необхідними для гнучкого вираження відповідних функцій та понять, а також правил англійського синтаксису, для надання можливості розпізнавати і продукувати відповідні академічному письму тексти у міжнародній сфері економіки і бізнесу; 2) мовні форми, властиві для відповідного академічного і професійного реєстру, а також широкого діапазону словникового запасу (у тому числі термінології), необхідного для сфери дослідження [4, с. 92].

Мовленнєві навички охоплюють лексичні, граматичні і техніки письма.

1. *Лексичні навички*: вживати загальну та спеціальну лексику наукового стилю, розрізняти академічні та неакадемічні одиниці, використовувати повні дієслівні форми замість коротких, уникати жаргонізмів та сленгу, використовувати аббревіатуру, засоби міжфразового зв'язку, вживати тематичні слова.

2. *Граматичні навички*: використовувати видо-часові форми дієслів активу та пасиву, умовні речення, модальні дієслова, -ing форми, безособові речення, займенники та сполучники, артиклі.

3. *Навички техніки письма*: записувати тему НПТП відповідно до орфографічних і пунктуаційних правил; дотримуватись правил пунктуаційного оформлення речень і бібліографічних джерел.

До *умінь писемного мовлення* відносимо вміння формулювати тему НПТП; укладати бібліографію; планувати НПТП; аналізувати текст-зразок; писати абзац, вступ, основну частину, висновки, анотацію; редагувати інформацію; давати коментарі; оцінювати текст НПТП.

Останній складник змісту включає *вміння відбирати й обробляти інформацію*: підбирати джерела з теми й вилучати необхідну інформацію; критично аналізувати й осмислювати одержану інформацію; порівнювати і зіставляти дані; синтезувати ідеї з різних джерел; узагальнювати і

систематизувати інформацію; визначати невирішену проблему; генерувати оригінальні ідеї та оптимізувати нові рішення; давати обґрунтовану інтерпретацію отриманим результатам; занотовувати інформацію; активно співпрацювати з іншими комунікантами з метою вирішення дослідницьких завдань; дотримуватись толерантності під час комунікації.

Отже, визначення й аналіз складників змісту навчання дають підстави раціонально й ефективно організувати процес інтерактивного навчання писемного мовлення майбутніх фахівців з інформаційної безпеки.

Використана література:

1. Гальскова Н. Д. Теория обучения иностранным языкам : лингводидактика и методика : учеб. пособие [для студ. лингв. ун-тов и фак. ин. яз. высш. пед. учеб. заведений.] / Н. Д. Гальскова, Н. И. Гез. – М. : Издат-кий центр “Академия”, 2004. – 336 с.
2. Свиридюк В. П. Методика навчання німецького писемного мовлення студентів-заочників вищих навчальних закладів на основі використання дистанційного курсу : дис. ... кандидата пед. наук : 13.00.02 / Свиридюк Віра Петрівна. – К., 2007. – 194 с.
3. Тарнопольский О. Б. Методика навчання студентів вищих навчальних закладів письма англійською мовою / О. Б. Тарнопольский, С. П. Кожушко. – Вінниця : Нова книга, 2008. – 288 с.
4. English for Specific Purposes (ESP). National Curriculum for Universities. – Kyiv. : British Council, Ukraine, 2005. – 107 p.

СИНЕКОП О. С. Содержание интерактивного обучения будущих специалистов информационной безопасности создания английского научного проблемно-тематического сообщения.

Статья посвящена проблеме содержания интерактивного обучения будущих специалистов информационной безопасности написания английского научного проблемно-тематического сообщения. Проанализированы такие компоненты содержания, как 1) сфера общения, темы, ситуации; 2) языковой материал; 3) речевой материал; 4) страноведческие, лингвострановедческие и языковые знания; 5) речевые навыки; 6) умения письменной речи; 7) умения отбирать и обрабатывать информацию.

Ключевые слова: содержание интерактивного обучения, научное проблемно-тематическое сообщение, специалисты информационной безопасности.

SYNEKOP O. S. The interactive training content of future information security specialists of english research paper creating

This article is devoted to the problem of the interactive training content of future information security specialists of English research paper creating. The components of the content such as 1) communication sphere, topics, situations, 2) language material, 3) speech material, 4) geographic, linguistic and language knowledge, 5) speech sub-skills, 6) written speech skills, 7) skills of choosing and processing information.

Keywords: interactive training content, research paper, information security specialists.